

Ομιλία με θέμα "Άμβλωση: Δικαίωμα ή Φόνος; Οι θέσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας"

Τί είναι Άμβλωση;

Η άμβλωση ή αλλιώς έκτρωση, είναι ο τερματισμός της εγκυμοσύνης με την αφαίρεση ενός ή περισσότερων εμβρύων από τη μήτρα. Σύγχρονοι μέθοδοι άμβλωσης είναι η χρήση φαρμακευτικών σκευασμάτων ή η χειρουργική επέμβαση. Όταν η άμβλωση πραγματοποιηθεί νόμιμα και με ασφάλεια, δεν αυξάνουν τον κίνδυνο για ψυχιατρικά ή σωματικά προβλήματα/ασθένειες. Αντιθέτως, όταν οι αμβλώσεις γίνονται από ανεκπαίδευτο προσωπικό, με επικίνδυνα μηχανήματα σε μη αποστειρωμένο περιβάλλον, προκαλούν σοβαρά ιατρικά προβλήματα. Η συζήτηση σχετικά με το κατά πόσο η άμβλωση πρέπει να είναι ή όχι νόμιμη, είναι ένα πολυσυζητημένο και δυσεπίλυτο θέμα στις διάφορες κοινωνίες. Ηθική, ιατρική ηθική, φιλοσοφικά, βιολογικά, θρησκευτικά και νομικά ζητήματα υπάρχουν στη συζήτηση. Η θεματολογία σχετίζεται με το ποια είναι και αν υπάρχουν τα δικαιώματα του εμβρύου, κατά πόσο το κράτος έχει αρμοδιότητα να ρυθμίζει το σώμα της γυναίκας και το δικαίωμα της γυναίκας στην αυτονομία. Τόσο στη δημόσια, όσο και στην ιδιωτική αντιπαράθεση, τα επιχειρήματα εστιάζονται στο αν είναι ηθικά επιτρεπτή η άμβλωση, είτε στο ότι ο νόμος πρέπει να περιορίζει αντί να επιτρέπει τις αμβλώσεις.

Η Άμβλωση στον Ελλαδικό χώρο

Στην Ελλάδα η έκτρωση επιτρέπεται υπό ορισμένους όρους. Ο Ποινικός Κώδικας του άρθρου 304 επιτρέπει την έκτρωση μόνο με τη συναίνεση της εγκύου και μόνο από γιατρό μαιευτήρα-γυναικολόγο, με τη συμμετοχή αναισθησιολόγου σε οργανωμένη νοσηλευτική μονάδα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- 1) Εντός των πρώτων 19 εβδομάδων της κύησης σε κάθε περίπτωση.

- 2) Εντός των πρώτων 24 εβδομάδων, αν υπάρχουν ενδείξεις ανωμαλίας του εμβρύου που επάγονται τη γέννηση παθολογικού νεογνού.
- 3) Εντός των πρώτων 19 εβδομάδων, αν η εγκυμοσύνη είναι αποτέλεσμα βιασμού, αποπλάνηση ανήλικης, αιμομιξίας ή κατάχρησης γυναίκας ανίκανης να αντισταθεί.
- 4) Χωρίς χρονικό περιορισμό, αν υπάρχει αναπότρεπτος κίνδυνος για τη ζωή της εγκύου ή βλάβη στη σωματική και ψυχική υγεία της. Επίσης, στη κατηγορία αυτή ανήκει και η περίπτωση άμβλωσης όταν το έμβρυο αποδεδειγμένα αντιμετωπίζει σοβαρές δυσλειτουργίες.

Ορθοδοξία και Άμβλωση

Στην Ορθόδοξη Εκκλησία ο λόγος του Χριστού μας “άφετε τα παιδιά ελθείν πρός με...” (Μαρκ. 10,16) αποτέλεσε το υπόβαθρο της διδασκαλίας των Αποστόλων και Πατέρων της Εκκλησίας μας για τα δικαιώματα του παιδιού. Ο άνθρωπος είναι ολόκληρος και πλήρης “εξ’ άκρας συλλήψεως”, από τη στιγμή που συλληφθεί στο σώμα της μητέρας. Πολύ νωρίς εξάλλου η εκκλησία με πολλή στοργή προσκαλούσε τις άγαμες μητέρες, κάνοντας, όπως πάντα, τη διάκριση μεταξύ του ανθρώπου και του σφάλματός του, αντί να εκθέτουν τα βρέφη τους, να τα αφήσουν στη θύρα των ναών, ώστε χωρίς να γίνονται γνωστές και εκτίθεται η κοινωνική τους υπόληψη, να αναλάβει αυτή τη φροντίδα τους. Αυτό συνεχίστηκε και στους μετέπειτα αιώνες, για παράδειγμα στη δράση της Αγίας Φιλοθέης της Αθηναίας, αλλά και σήμερα σε κάποια γυναικεία μοναστήρια κυρίως. Ο Μέγας Βασίλειος χαρακτηρίζει για πρώτη φορά σε κανόνα της Εκκλησίας τη φθορά του εμβρύου ως φόνο. Σημαντικό δε είναι, ότι δεν γίνεται καμία εκκλησιαστική διάκριση μεταξύ του διαμορφωμένου και ασχημάτιστου εμβρύου, κάτι που ίσχυε στην εβραϊκή νομοθεσία (πρ. Εξόδου 21,22-24).

Η Ορθοδοξία όμως απορρίπτει και την άποψη ότι η ψυχή εισέρχεται στο σώμα τον τρίτο μήνα από τη σύλληψη. Και είναι γνώστο, ότι η άποψη αυτή θεμελιώνει το γνωστό επιχείρημα του σημερινού κόσμου υπέρ της αμβλώσεως κατά τους τρεις πρώτους μήνες. Η πίστη μας δέχεται τον άνθρωπο ως πλήρη και ολόκληρο, ως οντότητα ψυχής και σώματος, έξω

από κάθε πλατωνική αντίληψη. Ο άνθρωπος ούτε μόνο σώμα είναι, ούτε μόνο ψυχή, αλλά ψυχή και σώμα. Από τη πρώτη στιγμή τα δύο συστατικά 'χώρα' και 'πνοή ζωής' εμφανίζονται μαζί και πουθενά στην Αγία Γραφή δεν γίνεται λόγος για μεταγενέστερη είσοδο της ψυχής στο σώμα. Εξάλλου, η σύλληψη του ανθρώπου νοείται ορθόδοξα, ως συνέχεια του πρώτου ανθρώπου από το Θεό. Το εμφύσημα της πνοής, της Χάρης του Θεού, εμπνυχώνει το σώμα και καθιστά τον χωματένιο άνθρωπο “ψυχή ζώσα”, δηλαδή ανθρώπινη ύπαρξη. Αυτή η δημιουργική ενέργεια, διδάσκει η ορθοδοξία, συνεχίζεται σε κάθε σύλληψη ανθρώπου με τη χάρη του Θεού, φυσικά, και τη συνεργεία των γονέων. Σε αυτό το σημείο φαίνεται, ότι το έμβρυο δεν είναι εξάρτημα του σώματος της μητέρας, π.χ ένας όγκος, που ανήκει οργανικά στο ίδιο σώμα και που μπορεί να αποβάλλει για θεραπευτικούς λόγους. Το έμβρυο-άνθρωπος φιλοξενείται στο σώμα της μητέρας με τη χάρη του Θεού. Είναι ολόκληρη ζωή μέσα σε μία άλλη ζωή. Όπως λέει ο Απόστολος Παύλος “ουκ εσμέν εαυτών..” (δεν ανήκουμε στον εαυτό μας) Όλοι ανήκουμε σε άλλους, γιατί προερχόμαστε από άλλους. Είναι παράλογο, και μάλιστα στην εποχή μας, που τονίζεται τόσο πολύ το κοινωνικό στοιχείο, να χαρακτηρίζεται ως δικαίωμα κάτι, που συνεπάγεται τη στέρηση του πολυτιμότερου δικαιώματος της ζωής σε μια άλλη ανθρώπινη ύπαρξη. Η έκτρωση είναι δολοφονία, και μάλιστα εν ψυχρώ, σε ένα εντελώς ανυπεράσπιστο πλάσμα.

Επίσης, από πλευράς Ορθοδοξίας, η άμβλωση θεωρείται και δείγμα ανελευθερίας, που συνδέεται άμεσα με τον ατομισμό, την ηδονική απόλαυση και την απόρριψη κάθε ευθύνης. Είναι δυνατόν η έκτρωση να είναι δεκτή από μερικούς, Ποτέ όμως από την Ορθόδοξη Εκκλησία δεν μπορεί να θεμελιωθεί.

Χωρία Αγίας Γραφής

Στον Ιερεμία 1:5 μας λέει ότι ο Θεός μας γνωρίζει πριν μας πλάσει στην κοιλιά της μάνας μας. Στον Ψαλμό 139:13-16 μιλάει για τον ενεργό ρόλο του Θεού στη δημιουργία και τον σχηματισμό μας στην κοιλιά. Στην Έξοδο 21:22-25 επιβάλλεται η ίδια τιμωρία σε κάποιον που θα προκαλέσει το θάνατο ενός εμβρύου με την τιμωρία κάποιου που διαπράττει φόνο. Αυτό δηλώνει ξεκάθαρα ότι ο Θεός θεωρεί ένα έμβρυο ότι είναι μια ανθρώπινη ύπαρξη όπως ένας ενήλικας. Για τους Χριστιανούς, η έκτρωση

δεν είναι θέμα δικαιώματος της γυναίκας να διαλέξει. Είναι θέμα ζωής ή θανάτου μιας ανθρώπινης ύπαρξης που φτιάχτηκε κατά την εικόνα του Θεού (Γένεση 1:26-27, 9:6).

